

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 27. oktobrī
(OR. en)

14125/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0341(COD)

EF 324
ECOFIN 1104
CODEC 1615

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 27. oktobris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 546 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko Regulas (ES) Nr. 260/2012 un (ES) 2021/1230 groza attiecībā uz tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 546 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 546 *final*

Briselē, 26.10.2022.
COM(2022) 546 final

2022/0341 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko Regulas (ES) Nr. 260/2012 un (ES) 2021/1230 groza attiecībā uz tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2022) 546 final} - {SWD(2022) 546 final} - {SWD(2022) 547 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Zibmaksājumi ir kredīta pārvedumu veids, ar ko līdzekļi pāriet no maksātāja konta uz maksājuma saņēmēja kontu sekunžu laikā, jebkurā laikā, dienu vai nakti, un jebkurā gada dienā. Ar to zibmaksājumi atšķiras no citiem kredīta pārvedumiem, kurus maksājumu pakalpojumu sniedzēji (MPS)¹ apstrādā tikai darba laikā, līdzekļus kreditējot maksājuma saņēmējam tikai līdz nākamās darba dienas beigām.

Zibmaksājumi ir nozīmīgs tehnoloģiskais jauninājums maksājumu jomā. Tie ļauj atbrīvot finanšu sistēmā bloķētos līdzekļus, padarot tos nekavējoties pieejamus patēriņam un ieguldījumiem tiešajiem lietotājiem — patērētājiem un uzņēmumiem ES. Zibmaksājumi piedāvā arī iespējas bankām un finanšu tehnoloģiju uzņēmumiem izstrādāt jaunus risinājumus maksājumiem mijiedarbības punktā — gan fiziskās tirdzniecības vietās, gan e-komercijas darījumos (piemēram, mobilo maksājumu lietojumprogrammu izmantošana viedtālrunos). Šādi risinājumi palīdzētu samazināt pašlaik augsto koncentrācijas līmeni mijiedarbības punktu tirgū, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu maksājumiem.

Eiropas Savienībā arhitektūra euro zibmaksājumiem jau pastāv. Tā aptver vairākas maksājumu sistēmas, kas piedāvā tūlītējas norēķināšanās iespējas, un vienotās euro maksājumu telpas (SEPA) tūlītēju kredīta pārvedumu shēmu, kuru 2017. gada novembrī aizsāka Eiropas Maksājumu padome (EMP)².

Tomēr ievērojamos potenciālos ieguvumus, ko zibmaksājumi sniedz patērētājiem un uzņēmumiem ES, kavē zibmaksājumu lēnā ieviešana un zemo izmantošanas līmeni. 2021. gada beigās tikai 11 % no ES veiktajiem euro kredīta pārvedumiem bija zibmaksājumi³. Tā iemesli ir norādīti šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā (sk. turpmāk).

Savā 2018. gada 5. decembra paziņojumā “Ceļā uz spēcīgāku euro starptautisko nozīmi”⁴ Komisija puda atbalstu pilnībā integrētam zibmaksājumu tirgum ES, lai samazinātu riskus un neaizsargātību, veicot neliela apjoma maksājumus, un palielinātu jau pastāvošo maksājumu risinājumu autonomiju. Komisija savā 2020. gada 24. septembra paziņojumā par ES stratēģiju “Neliela apjoma maksājumi”⁵ paziņoja, ka vajadzības gadījumā tā ierosinās tiesību aktu, kas paredz, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ES līdz 2021. gada beigām jāpiedāvā zibmaksājumu veikšana euro. Padome 2021. gada 22. marta secinājumos⁶ uzsvēra, ka zibmaksājumu plašas izmantošanas veicināšana ir Neliela apjoma maksājumu stratēģijas mērķis. Turklāt savā 2021. gada 20. janvāra paziņojumā “ES ekonomikas un finanšu sistēma: veicināt atvērtību, stiprumu un noturību”⁷ Komisija atkārtoti uzsvēra Neliela apjoma

¹ MPS ir maksājumu pakalpojumu sniedzējs, kā definēts Direktīvas 2015/2366 (Otrā maksājumu pakalpojumu direktīva) I pielikumā, piemēram, kredītiestāde, maksājumu iestāde vai elektroniskās naudas iestāde.

² EMP ir 2002. gadā dibināta maksājumu pakalpojumu sniedzēju privāto tiesību apvienība, kas darbojas kā Eiropas maksājumu nozares lēmumu pieņemšanas un koordinācijas struktūra un kuras galvenais uzdevums ir attīstīt vienoto euro maksājumu telpu.

³ Avots: EMP.

⁴ COM (2018) 796 final, 2018. gada 5. decembris.

⁵ COM (2020) 592 final, 2020. gada 24. septembris.

⁶ 7225/21.

⁷ COM (2021) 32 final, 2021. gada 19. janvāris.

maksājumu stratēģijas un digitālās inovācijas finanšu jomā nozīmīgumu, stiprinot finanšu pakalpojumu vienoto tirgu un līdz ar to — tā atvērtu stratēģisko autonomiju makroekonomikas un finanšu jomā. Pēc tam Komisija iniciatīvu par zibmaksājumiem iekļāva Komisijas 2022. gada darba programmā⁸.

Padome 2022. gada 5. aprīļa secinājumos⁹ atsaucās uz Komisijas nodomu nākt klajā ar likumdošanas iniciatīvu par zibmaksājumiem, atgādinot mērķi veicināt konkurētspējīgu iekšzemes un visas Eiropas tirgū balstītu maksājumu risinājumu izstrādi un uzsverot, cik svarīgi ir definēt un efektīvi īstenot satvaru neatkarīgai, efektīvai, labi funkcionējošai, atvērtai un autonomai Eiropas maksājumu telpai.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Euro zibmaksājumu vispārēja pieejamība ir *SEPA* atjaunināšanas un modernizācijas nepieciešama sastāvdaļa. *SEPA* ļauj Eiropas patērētājiem, uzņēmumiem un publiskās pārvaldes iestādēm veikt un saņemt pārrobežu maksājumus euro valūtā tikpat viegli kā iekšzemes maksājumus, kā arī sniedz cilvēkiem iespēju izmantot esošos maksājumu kontus savā piederības dalībvalstī, lai saņemtu algu vai samaksātu rēķinus pāri dalībvalstu robežām. *SEPA* projekts tika uzsākts ar Komisijas atbalstu 2002. gadā, mudinot Eiropas banku nozari izveidot Eiropas Maksājumu padomi, kas pēc Komisijas un Eiropas Centrālās bankas (ECB) pieprasījuma apņēmās ciešā dialogā ar visām ieinteresētajām personām (tostarp tirgotājiem un patērētājiem) izstrādāt saskaņotas noteikumu un procedūru shēmas euro maksājumu izpildei. *SEPA* shēma euro kredīta pārvedumiem tika uzsākta 2008. gadā, bet *SEPA* shēma tiešā debeta maksājumiem — 2009. gadā. Ar 2012. gada *SEPA* regulu¹⁰ abas šīs shēmas faktiski tika padarītas obligātas attiecībā uz maksājumiem euro. *SEPA* tūlītējo kredīta pārvedumu shēma sāka darboties 2017. gadā.

Divi ES tiesību akti maksājumu jomā — 2015. gada direktīva par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū (Otrā maksājumu pakalpojumu direktīva)¹¹ un Regula par pārrobežu maksājumiem¹² — jau attiecas uz zibmaksājumiem, un tā tas būs arī pēc šā priekšlikuma stāšanās spēkā. Otrā maksājumu pakalpojumu direktīva paredz noteikumus un pienākumus maksājumu pakalpojumu sniedzējiem un patērētāju tiesības attiecībā uz daudziem plaši izmantotu maksājumu veidiem ES, tostarp kredīta pārvedumiem; tā pašlaik tiek izvērtēta, un visos iespējamajos grozījumu priekšlikumos pilnībā tiks ņemts vērā šis priekšlikums. Regulā par pārrobežu maksājumiem ir noteikts, ka par euro pārrobežu maksājumiem ir jāiekasē tāda pati cena kā par atbilstoša veida iekšzemes maksājumiem valsts valūtā (tostarp kredīta pārvedumiem un līdz ar to arī zibmaksājumiem), ko apstrādā tas pats maksājumu pakalpojumu sniedzējs (sīkāku skaidrojumu par Regulas par pārrobežu maksājumiem mijiedarbību ar šo priekšlikumu sk. turpmāk).

Nodrošinot zibmaksājumus, tāpat kā attiecībā uz citiem maksājumu veidiem, maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir jānodrošina, ka tie ir ieviesuši piemērotus un reāllaika instrumentus krāpšanas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai, pilnībā ievērojot spēkā esošos ES tiesību aktus. Šī iniciatīva neietekmē

⁸ COM (2021) 645 final, 2021. gada 19. oktobris.

⁹ 6301/22.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 260/2012 (2012. gada 14. marts), ar ko nosaka tehniskās un darbības prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem euro.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1230 (2021. gada 14. jūlijs) par pārrobežu maksājumiem Savienībā (kodifikācija).

NILL/TFN pārbažu stingrību. Jo īpaši šo maksājumu tūlītēja veikšana mazāk nekā 10 sekunžu laikā nekādā veidā neietekmē atbildīgo vienību pienākumu veikt nepieciešamās NILL/TFN pārbaudes un vajadzības gadījumā sniegt ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem. Tās parasti ir *ex post* prasības, pretēji sankciju sarakstu pārbaudes pienākumiem, kuri jāizpilda pirms darījuma veikšanas (t. i., 10 sekunžu laikā attiecībā uz zibmaksājumiem) un tāpēc ietilpst šā priekšlikuma darbības jomā. Šis priekšlikums arī nekādā veidā neietekmē finanšu ziņu vākšanas vienību (*FIU*) pārbažu efektivitāti un savlaicīgumu, kuras tās veic attiecībā uz šādiem ziņojumiem par aizdomīgiem darījumiem.

- **Saskanība ar citām ES politikas jomām**

Šī iniciatīva pilnībā atbilst citām Komisijas iniciatīvām, kas izklāstītas Komisijas ES digitālā finansējuma stratēģijā¹³, kura pieņemta kopā ar Neliela apjoma maksājumu stratēģiju un kuras mērķis ir veicināt finanšu un ES ekonomikas digitalizāciju un novērst digitālā vienotā tirgus sadrumstalotību.

Tā ir pilnībā saskanīga arī ar Komisijas paziņojumu “Ceļā uz spēcīgāku euro starptautisko nozīmi”¹⁴, kurā Komisija pauda atbalstu pilnībā integrētai zibmaksājumu sistēmai ES, lai samazinātu riskus un neaizsargātību mazummaksājumu sistēmās un palielinātu jau pastāvošo maksājumu risinājumu autonomiju. Tā atbilst arī Komisijas 2021. gada paziņojumam “ES ekonomikas un finanšu sistēma: veicināt atvērtību, stiprumu un noturību”¹⁵, kurā atkārtoti uzsvērts, cik svarīga finanšu pakalpojumu vienotā tirgus stiprināšanā ir Komisijas Neliela apjoma maksājumu stratēģija un digitālā inovācija finanšu jomā. Tajā pašā paziņojumā tika apstiprināts, ka Komisija un ECB dienesti tehniskā līmenī kopīgi pārskatīs plašu politikas, juridisko un tehnisko jautājumu klāstu, kas izriet no iespējamās digitālā euro ieviešanas, ņemot vērā to attiecīgās pilnvaras, kas paredzētas ES līgumos. Likumdošanas iniciatīva par digitālo euro ir iekļauta arī Komisijas darba programmā 2023. gadam.

Zibmaksājumu pilnīga ieviešana ir viens no galvenajiem elementiem ECB, kura sniedz arī *TARGET* zibmaksājumu norēķinu (*TIPS*) pakalpojumu, Neliela apjoma maksājumu stratēģijā¹⁶. Tādēļ ECB varētu tikt aicināta sniegt atzinumu par šo priekšlikumu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Atbilstošais juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. pants, kurā Eiropas iestādēm uzdots paredzēt noteikumus, lai izveidotu vienoto tirgu un nodrošinātu tā pienācīgu darbību saskaņā ar LESD 26. pantu. Tas ir juridiskais pamats, kas izmantots spēkā esošajiem ES tiesību aktiem maksājumu jomā, piemēram, *SEPA* regulai, Otrajai maksājumu pakalpojumu direktīvai un Regulai par pārrobežu maksājumiem.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Tikai ar ES līmeņa pasākumiem var pieprasīt, lai visi attiecīgie maksājumu pakalpojumu sniedzēji ES sniegtu pārrobežu zibmaksājumu nosūtīšanas un saņemšanas pakalpojumu. Dalībvalstis vienas pašas nevar paredzēt saskaņotus ES noteikumus par pārrobežu zibmaksājumiem neatkarīgi no tā, vai runa ir par sankciju sarakstu pārbaudi vai maksātāja

¹³ COM (2020) 591 final, 2020. gada 24. septembris.

¹⁴ COM (2018) 796 final, 2018. gada 5. decembris.

¹⁵ COM (2021) 32 final, 2021. gada 19. janvāris.

¹⁶ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.eurosystemretailpaymentsstrategy~5a74eb9ac1.en.pdf>

aizsardzību krāpšanas vai kļūdu gadījumā. Turklāt *SEPA* netulītējiem kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem tika izveidota ar ES regulu, un ar šo priekšlikumu tiek pilnveidota *SEPA*.

- **Proporcionalitāte**

Prasība piedāvāt zibmaksājumus euro valūtā attiecas tikai uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas saviem klientiem piedāvā euro kredīta pārvedumu pakalpojumu. Ar *SEPA* regulu jau ir izslēgti maksājuma darījumi, kurus veic starp MPS, tostarp starp to aģentiem vai filiālēm, un to iekšienē uz sava rēķina. Turklāt šī prasība neattiecas uz maksājumu iestādēm¹⁷ un elektroniskās naudas iestādēm¹⁸, jo pašlaik saskaņā ar Direktīvu par norēķinu galīgumu¹⁹ tās nevar piedalīties norēķinu sistēmās, kuras noteiktas saskaņā ar minēto direktīvu, kas ietver daudzas kredīta pārvedumiem un zibmaksājumiem plaši izmantotas ES norēķinu sistēmas. To var mainīt, ņemot vērā Direktīvas par norēķinu galīgumu turpmākos grozījumus pēc tās pārskatīšanas. Tomēr saskaņā ar šo priekšlikumu maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm nebūs liegts brīvprātīgi piedāvāt zibmaksājumus saviem maksājumu pakalpojumu lietotājiem. Priekšlikumā ir paredzēti arī pakāpeniski termiņi zibmaksājumu saņemšanas un nosūtīšanas pakalpojumu piedāvāšanai un attiecībā uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem eurozonā un ārpus tās.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ņemot vērā to, ka *SEPA* regulā ir noteiktas tehniskās un darbības prasības visiem kredīta pārvedumiem euro un ka euro zibmaksājumi ir jauna euro veiktu kredīta pārvedumu kategorija, ir lietderīgi ar šo priekšlikumu grozīt minēto regulu.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Komisija 2017. gada 23. novembrī saskaņā ar *SEPA* regulas 15. pantu iesniedza ziņojumu par minētās regulas darbību²⁰. Ziņojumā secināts, ka kopumā *SEPA* regula tiek pareizi piemērota visā ES un ka papildu likumdošanas priekšlikums nav vajadzīgs.

Tomēr, tā kā zibmaksājumi vēl nepastāvēja 2012. gadā, kad tika pieņemta *SEPA* regula, tajā nav ietverti īpaši noteikumi par šo jauno euro kredīta pārvedumu kategoriju. Pievienojot *SEPA* regulai īpašus noteikumus par euro zibmaksājumiem, tika ņemta vērā euro kredīta pārvedumu tehnoloģiju modernizācija, kas ļauj veikt tūlītēju apstrādi.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Lai nodrošinātu, ka Komisijas priekšlikumā tiek ņemti vērā visu ieinteresēto personu viedokļi, šīs iniciatīvas apspriešanas stratēģija ietvēra:

- sabiedrisko apspriešanu no 2020. gada 3. aprīļa līdz 26. jūnijam²¹, kuras mērķis bija gūt informāciju Komisijas Neliela apjoma maksājumu stratēģijas izstrādei;

¹⁷ Kā definēts Otrās maksājumu pakalpojumu direktīvas 4. panta 4. punktā.

¹⁸ Kā definēts Direktīvas 2009/110/EK (Elektroniskās naudas direktīva) 2. panta 1. punktā.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās

²⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/171123-report-sepa-requirements_en.pdf

²¹ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2020-retail-payments-strategy_en

- sabiedrisko apspriešanu par šīs iniciatīvas sākotnējo ietekmes novērtējumu no 2021. gada 10. marta līdz 7. aprīlim²²;
- atklātu sabiedrisko apspriešanu no 2021. gada 31. marta līdz 23. jūnijam²³;
- mērķorientētu apspriešanos ar maksājumu nozari no 2021. gada 24. marta līdz 12. jūnijam²⁴;
- apspriešanos ar ieinteresētajām personām divās Komisijas ekspertu grupās: Finanšu pakalpojumu lietotāju grupā un Maksājumu sistēmu tirgus jomas ekspertu grupā;
- *ad hoc* kontaktus ar dažādām ieinteresētajām personām vai nu pēc to iniciatīvas, vai pēc Komisijas iniciatīvas;
- Komisijas Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorāta 2021. gada 10. jūnija tīmekļsemināru par zibmaksājumu sniegtajiem potenciālajiem ieguvumiem patērētājiem un uzņēmumiem²⁵;
- apspriešanos ar dalībvalstu ekspertiem Komisijas Ekspertu grupā banku maksājumu un apdrošināšanas jautājumos un Ekspertu grupā Savienības ierobežojošo pasākumu un eksteritorialitātes jautājumos un *ad hoc* darbseminārus par sankciju sarakstu pārbaudīšanu.

Šo apspriežu rezultāti ir apkopoti šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 2. pielikumā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Šīs iniciatīvas sagatavošanā tika izmantoti vairāki ievaddatu un speciālo zināšanu avoti, tostarp šādi:

- informācija, kas sniegta dažādās iepriekš minētajās apspriedēs;
- līgumslēdzēja *Fidelis Consulting* 2021. gadā veiktais pētījums “Zibmaksājumi — pašreizējie un paredzamie ieguvumi”²⁶;
- Eiropas Maksājumu padomes regulāri sniegtā informācija par dalību *SEPA* kredīta pārvedumu shēmā un *SEPA* tūlītējo kredīta pārvedumu shēmā un to izmantošanu;
- ECB un valstu maksājumu komiteju sniegtā informācija;
- *ORBIS* datubāze;
- Eiropas Banku iestādes (EBI) maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu reģistrs saskaņā ar Otro maksājumu pakalpojumu direktīvu;

²² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12931-Instant-payments_en

²³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12931-Instant-Payments/public-consultation_en

²⁴ https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/consultations/2021-instant-payments_en#:~:text=%E2%80%A2%E2%80%A2%E2%80%A2-.Target%20group.be%20addressed%20to%20all%20stakeholders

²⁵ https://finance.ec.europa.eu/events/webinar-exploring-potential-instant-payments-eu-consumers-and-businesses-2021-06-10_en

²⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/735d5b9d-0c5e-11ec-adb1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-228471178>

- diskusiju dokuments par EBI sākotnējiem novērojumiem attiecībā uz atsevišķiem nozares ziņotiem datiem par krāpšanu saistībā ar maksājumiem saskaņā ar Otrā maksājumu pakalpojumu direktīvu;
- informācija, ko sniedz maksājumu pakalpojumu un cita veida pakalpojumu sniedzēji, jo īpaši par izmaksām, izmantojot mērķorientētas konsultācijas un divpusējus kontaktus;
- Eiropas Patērētāju organizācijas (*BEUC*) sniegtā informācija, jo īpaši par euro zibmaksājumu cenu noteikšanu.

- **Ietekmes novērtējums**

Šim priekšlikumam ir pievienots ietekmes novērtējums²⁷, kas 2022. gada 27. aprīlī tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei (RKP) un kurš pēc atkārtotas iesniegšanas 2022. gada 8. jūlijā tika apstiprināts 2022. gada 7. septembrī.

Ietekmes novērtējumā secināts, ka galvenā problēma ir euro zibmaksājumu zemais izmantošanas līmenis, ko mēra kā procentuālu daļu no visiem ES nosūtītajiem kredīta pārvedumiem euro valūtā (aptuveni 11 %). Šai problēmai ir divējādas sekas:

- nerealizētie ieguvumi un efektivitātes pieaugums, ko varētu nodrošināt zibmaksājumu izmantošana, — gan makrolīmenī, gan konkrētām ieinteresēto personu kategorijām, tostarp patērētājiem, tirgotājiem, korporatīvajiem lietotājiem, maksājumu pakalpojumu sniedzējiem un finanšu tehnoloģiju uzņēmumiem, un publiskās pārvaldes iestādēm, tostarp nodokļu iestādēm;
- ierobežota maksāšanas līdzekļu izvēle mijiedarbības punktā, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu darījumiem.

Tika konstatēti četri problēmu cēloņi — divi piedāvājuma pusē un divi pieprasījuma pusē:

- nepietiekami stimuli maksājumu pakalpojumu sniedzējiem piedāvāt euro zibmaksājumus (piedāvājuma puses cēlonis);
- atturošas maksas par zibmaksājumu darījumiem salīdzinājumā ar alternatīviem maksāšanas līdzekļiem (pieprasījuma puses cēlonis);
- liels noraidīto zibmaksājumu īpatsvars, kas kļūdaini identificēti kā tādi, kuros iesaistītas ES sankciju sarakstos iekļautas personas (piedāvājuma puses cēlonis).
- maksātāja bažas par zibmaksājumu drošību (pieprasījuma puses cēlonis);

Ietekmes novērtējumā ir izklāstīti vēlamie risinājumi, kuri atbilst četriem apzinātajiem problēmu cēloņiem:

- prasība maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas sniedz regulārus euro kredīta pārveduma pakalpojumus (ar mērķtiecīgiem izņēmumiem), piedāvāt euro zibmaksājumu nosūtīšanu un saņemšanu;
- prasība maksājumu pakalpojumu sniedzējiem neiekasēt lielāku maksu par euro zibmaksājumiem nekā par parastiem kredīta pārvedumiem euro;

²⁷ Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2022) 546.

- prasība veikt sankciju sarakstu pārbaudi, ļoti bieži pārbaudot, vai klienti nav ES sankciju sarakstos (kā tas jau tiek darīts dažās dalībvalstīs attiecībā uz iekšzemes maksājumiem), nevis pārbaudīt katru atsevišķu darījumu;
- prasība maksājumu pakalpojumu sniedzējiem piedāvāt pakalpojumu, kas klientiem sniedz iespēju saņemt paziņojumu, ja ir konstatēta neatbilstība starp maksājuma saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un maksātāja uzrādīto starptautisko bankas konta numuru (*IBAN*).

Iepriekš minētās prasības tiek ieviestas, grozot *SEPA* regulu, kas reglamentē arī citu veidu euro maksājumus, tostarp netūlītējus kredīta pārvedumus. Tomēr prasības, kas attiecas uz sankciju sarakstu pārbaudi un maksātāju aizsardzību, attiecas tikai uz euro zibmaksājumiem, attiecībā uz kuriem tika konstatēts, ka ar tiem saistīto problēmu pamatā esošajiem cēloņiem ir vislielākā ietekme. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem nav iespējams attiecībā uz zibmaksājumiem 10 sekunžu laikā pārbaudīt, vai atzīmētajā darījumā nav iesaistītas ES sankciju sarakstos iekļautas personas, un līdz ar to šāds darījums tiek nepamatoti noraidīts. Attiecībā uz netūlītējiem kredīta pārvedumiem šī problēma nerodas. Turklāt sajūta, ka krāpšanas vai kļūdu gadījumā ir vairāk iespēju atgūt līdzekļus tad, ja tiek izmantoti netūlītēji kredīta pārvedumi, attur maksātājus no zibmaksājumu akceptēšanas lielākā mērā, nekā tas ir attiecībā uz netūlītējiem kredīta pārvedumiem.

Ietekmes novērtējumā tika konstatēts, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri vēl nepiedāvā zibmaksājumus, ar to piedāvāšanu ir saistītas būtiskas, tomēr samērīgas vienreizējas īstenošanas izmaksas un ka lielākajai daļai MPS izmaksas ir saistītas ar pārbaudes nodrošināšanu, lai konstatētu, vai maksājuma saņēmēja *IBAN* atbilst maksājuma saņēmēja vārdam un uzvārdam vai nosaukumam. Pastāvīgās izmaksas maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu ierobežotas. Kopumā izmaksu ietekme maksājumu pakalpojumu sniedzējiem laika gaitā būtu neitrāla, ņemot vērā ievērojamos ietaupījumus no ierosinātās jaunās pieejas sankciju sarakstu pārbaudei, to, ka mazāk laika un pūļu jāveltī pēcpasākumiem saistībā ar krāpšanu un kļūdām, mazākas izmaksas saistībā ar darbībām ar skaidru naudu un čekiem un izredzes efektīvāk konkurēt ar vēsturiskajiem tirgus dalībniekiem mijiedarbības punktu tirgū un piedāvāt inovatīvus uz zibmaksājumiem balstītus mijiedarbības punktu risinājumus, tostarp pārrobežu maksājumu veikšanai.

Labāka likviditāte un naudas plūsma radīs dažādus ieguvumus. Tie radīsies visiem zibmaksājumu saņēmējiem, tostarp patērētājiem, tirgotājiem, korporatīvajiem lietotājiem un publiskās pārvaldes iestādēm, arī nodokļu iestādēm, ievērojami palielinot to ekonomisko efektivitāti. Pašlaik jebkurā brīdī daudzi miljardi euro ir apgrozāmie līdzekļi maksājumu sistēmās un nav pieejami patēriņam vai ieguldījumiem.

Zibmaksājumu plašāka izmantošana arī veicinās jaunu maksājumu risinājumu izstrādi, lai zibmaksājumus varētu izmantot mijiedarbības punktā preču un pakalpojumu iegādei, jo īpaši pārrobežu darījumos. Tas palielinās konkurenci nozarē un samazinās izmaksas tirgotājiem, kuri savukārt var samazināt izmaksas patērētājiem.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Šī iniciatīva nav Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (*REFIT*) iniciatīva. Lai gan runa ir par grozījumu *SEPA* regulā, ar ko nosaka prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem euro, tas nav balstīts uz minētās regulas izvērtējumu, un minētā regula ar to tiek grozīta tikai tiktāl, cik tas nepieciešams, lai iekļautu jaunus noteikumus konkrēti par zibmaksājumiem.

Saskaņā ar principu “viens pieņemts — viens atcelts” Komisija ir apņēmusies “pēc iespējas kompensēt” jaunu iniciatīvu pielāgošanas izmaksas un jaunās administratīvās izmaksas, attiecīgi samazinot citu iniciatīvu administratīvās izmaksas²⁸. Tomēr šis priekšlikums nerada administratīvās izmaksas uzņēmumiem, iedzīvotājiem vai publiskajām iestādēm, jo no iniciatīvas neizriet maksājumu pakalpojumu sniedzēju lielāka pārraudzība vai uzraudzība vai īpaši ziņošanas pienākumi. No iniciatīvas neizriet arī nekādas regulatīvās maksas un samaksas.

Lai gan pielāgošanas izmaksas nav jākompensē saskaņā ar principu “viens pieņemts — viens atcelts”, regulārais izmaksu ietaupījums, ko maksājumu pakalpojumu sniedzēji gūst no jaunās pieejas sankciju sarakstu pārbaudei, visticamāk, vairāk nekā kompensēs citu šā priekšlikuma komponentu radītās pielāgošanas izmaksas, kā rezultātā pielāgošanas izmaksas iniciatīvai kopumā ir negatīvas (t. i., ietaupījumi)²⁹.

- **Pamattiesības**

Iniciatīva atbilst pamattiesībām.

Ciktāl ir nepieciešama personas datu apstrāde, lai panāktu atbilstību šai iniciatīvai, tai jānotiek saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu (VDAR)³⁰.

Ar šo iniciatīvu tiek noteikts pienākums euro zibmaksājumu gadījumā pārbaudīt, vai nepastāv neatbilstības starp maksājuma saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un maksājumu konta identifikatoru. Ja maksājuma saņēmēji ir fiziskas personas, viņu vārda un uzvārda un maksājumu konta identifikatora apstrāde ir samērīga un nepieciešama, lai novērstu krāpnieciskus darījumus un atklātu kļūdas. Priekšlikumā ir noteikta arī procedūra, lai pārbaudītu, vai kāds no maksājumu pakalpojumu sniedzēju klientiem nav sarakstā iekļauta persona vai vienība, uz ko attiecas ES sankcijas. Tajā ir paredzēti skaidri noteikumi par šādu pārbaudi biežumu un atbildību par tām. Ar iniciatīvu tiek nodrošināts, ka visi šādu pārbaudi veikšanai nepieciešamie personas dati ir adekvāti, atbilstīgi un aprobežojas ar to, kas ir nepieciešams.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums ES budžetu neietekmē.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

To, kā tiek sasniegts vispārējais mērķis palielināt euro zibmaksājumu apjomu salīdzinājumā ar euro kredīta pārvedumiem, var pastāvīgi uzraudzīt, balstoties uz Eiropas Maksājumu padomes datiem, kura pārvalda *SEPA* kredīta pārvedumu shēmu un *SEPA* tūlītējo kredīta pārvedumu shēmu. Lai uzraudzītu euro zibmaksājumu izmantošanas līmeni dažādos lietošanas gadījumos (tostarp mijiedarbības punktā) un euro zibmaksājumu apjomu salīdzinājumā ar skaidras naudas vai karšu maksājumiem, būs nepieciešams ar ECB un EBI

²⁸ Administratīvās izmaksas tiek definētas kā “izmaksas, kas uzņēmumiem, iedzīvotājiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un publiskajām iestādēm rodas, veicot administratīvas darbības, kas vajadzīgas, lai izpildītu tiesību normās paredzētos informācijas sniegšanas pienākumus”.

²⁹ Sk. Komisijas dienestu darba dokumentu SWD(2022) 546.

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti.

palīdzību apkopot datus no dažādiem avotiem. Uz MPS neattieksies jaunas ziņošanas prasības.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas

Ar priekšlikumu *SEPA* regulā ievieš papildu noteikumus par euro zibmaksājumiem un precizē, kuriem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem šie noteikumi ir jāievēro.

Ir ieviestas četras jaunas definīcijas:

- “tūlītēja kredīta pārveduma” definīcija, kurā izklāstītas galvenās tehniskās prasības un precizēts, ka tā ir euro kredīta pārvedumu apakš kategorija;
- “MPL saskarnes” (maksājumu pakalpojumu lietotāja saskarnes) definīcija, kurā sīkāk precizēti noteikumi par maksājumu pakalpojumu lietotāju tiesībām iniciēt zibmaksājumus, izmantojot tos pašus kanālus, ko tie izmanto citu kredīta pārvedumu iniciēšanai, un noteikumi attiecībā uz maksām par atbilstošiem kredīta pārveduma darījumiem euro;
- “maksājumu konta identifikatora” definīcija, kurā precizēts, ka “maksājumu konta identifikators”, kas minēts *SEPA* regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā un šā priekšlikuma 5.c pantā, būtu jāuzskata par unikālo identifikatoru, kas minēts Otrās maksājumu pakalpojumu direktīvas 88. pantā un definēts minētās direktīvas 4. panta 33. punktā; un
- “sarakstā iekļautas personas vai vienības” definīcija, kurā precizēts, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāievēro šā priekšlikuma 5.d pantā noteiktā procedūra, lai nodrošinātu, ka tie pilda ES sankcijas, kas ietver pienākumu iesaldēt atsevišķu personu vai vienību aktīvus un tieši vai netieši nedarīt tām pieejamus līdzekļus vai saimnieciskos resursus.

Turklāt ir grozīta pašreizējā “neliela apjoma maksājumu sistēmas” definīcija, lai ņemtu vērā dažādus neliela apjoma maksājumu darījumu norēķinu veidus, tostarp norēķinus, kas nav sērijveida norēķini (bet gan par katru atsevišķu darījumu), un zibmaksājumu izpildi visu diennakti reāllaikā.

Obligāta tūlītēju euro kredīta pārvedumu nodrošināšana (5.a pants)

Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas nodrošina euro kredīta pārvedumu veikšanu, būs jāpiedāvā euro zibmaksājumu nosūtīšanas un saņemšanas pakalpojums. Šim pakalpojumam ir noteiktas vairākas tehniskās specifikācijas, tostarp prasība pieņemt maksājuma uzdevumus un būt pieejamam zibmaksājumu veikšanai 24 stundas diennaktī 365 dienas gadā bez iespējas noteikt maksājuma uzdevumu saņemšanas termiņu vai ierobežot zibmaksājumu apstrādes veikšanu tikai uz darbdiem. Šī prasība neattiecas uz maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm, ņemot vērā to ierobežoto piekļuvi maksājumu sistēmām.

Klientu (maksājumu pakalpojumu lietotāju) saskarnēm, ar kuru starpniecību var iesniegt kredīta pārvedumu rīkojumus, jāsniedz iespēja arī iesniegt zibmaksājumu uzdevumus. Ja maksājumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina iespēju iesniegt vairākus maksājuma uzdevumus par kredīta pārvedumiem, kas apvienoti kopā, tam ir šāds pakalpojums jāpiedāvā arī attiecībā uz euro zibmaksājumiem.

Šo prasību ieviešana notiks pakāpeniski, nosakot šādus četrus atsevišķus datumus:

- maksājumu pakalpojumu sniedzējiem eurozonā — euro zibmaksājumu saņemšanas pakalpojums: 6 mēneši pēc regulas stāšanās spēkā;
- maksājumu pakalpojumu sniedzējiem eurozonā — euro zibmaksājumu nosūtīšanas pakalpojums: 12 mēneši pēc stāšanās spēkā;
- maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ārpus eurozonas — euro zibmaksājumu saņemšanas pakalpojums: 30 mēneši pēc stāšanās spēkā;
- maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ārpus eurozonas — euro zibmaksājumu nosūtīšanas pakalpojums: 36 mēneši pēc stāšanās spēkā.

Maksas par zibmaksājumiem (Regulas (ES) 2021/1230 5.b pants un grozījums)

Maksām, ko maksājumu pakalpojumu sniedzēji piemēro par euro zibmaksājumu nosūtīšanu vai saņemšanu, nevajadzētu būt lielākām par maksām, ko tas pats MPS piemēro par netulītēja euro kredīta pārveduma nosūtīšanu vai saņemšanu. Šī prasība attieksies uz visiem MPS, kas piedāvā euro zibmaksājumus, tostarp tiem, kuriem nav obligāti jāpiedāvā zibmaksājumi (piemēram, uz maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm). Tā attieksies uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem eurozonā, sākot no 6 mēnešiem pēc regulas stāšanās spēkā, un uz MPS ārpus eurozonas, kad būs pagājuši 30 mēneši pēc tās stāšanās spēkā.

Attiecībā uz dažiem euro zibmaksājumu darījumiem, proti, pārrobežu euro zibmaksājumiem, ko izpilda tādi MPS, kas atrodas dalībvalstī, kura nav eurozonas dalībvalsts, Regulas (ES) 2021/1230 par pārrobežu maksājumiem piemērošanas rezultātā maksa varētu būt augstāka, nekā prasīts šajā priekšlikumā. Regulas (ES) 2021/1230 3. panta 1. punktā noteikts: “Maksas, ko maksājumu pakalpojumu sniedzējs ietur no maksājumu pakalpojumu lietotāja par pārrobežu maksājumiem euro valūtā, ir tādas pašas kā maksas, ko šis maksājumu pakalpojumu sniedzējs ietur par atbilstošiem iekšzemes maksājumiem tādā pašā apmērā un tās dalībvalsts valūtā, kurā maksājumu pakalpojumu lietotāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs atrodas”. Pārrobežu euro zibmaksājums un iekšzemes zibmaksājums attiecīgās valsts valūtā būtu šādi atbilstoši maksājumi.

Nosakot cenu pārrobežu euro zibmaksājumam, maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kas atrodas ārpus eurozonas, saskaņā ar šo priekšlikumu būtu pienākums iekasēt tādu pašu vai mazāku maksu kā par netulītēju pārrobežu kredīta pārvedumu euro un saskaņā ar Regulu par pārrobežu maksājumiem — tieši tādu pašu maksu kā par iekšzemes zibmaksājumu, kas denominēts attiecīgās valsts valūtā. Tomēr panākt atbilstību abām prasībām nebūtu iespējams gadījumā, ja šāds MPS pašlaik piemēro augstāku maksu par iekšzemes zibmaksājumiem attiecīgās valsts valūtā nekā par pārrobežu netulītējiem kredīta pārvedumiem euro.

Lai pilnībā sasniegtu mērķi stimulēt maksājumu pakalpojumu lietotājus euro zibmaksājumu izmantošanai, Regula (ES) 2021/1230 tiek grozīta tā, lai nodrošinātu, ka pārrobežu euro zibmaksājuma cena būtu jānosaka tādā pašā vai zemākā līmenī nekā atbilstošs parastais euro pārrobežu pārvedums, pat ja tas nozīmē, ka cena par šādu pārrobežu euro zibmaksājumu nav tāda pati kā cena par atbilstošu iekšzemes zibmaksājumu valsts valūtā.

Neatbilstības starp maksājuma saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un maksājumu konta identifikatoru (5.c pants)

Uz visiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kas piedāvā euro zibmaksājumu nosūtīšanas pakalpojumu (tostarp tiem, kuriem nav šāda pienākuma), attiecas prasība sniegt saviem maksājumu pakalpojumu lietotājiem pakalpojumu, ar kuru tiek pārbaudīts, vai maksājuma

saņēmēja *IBAN*³¹ atbilst maksājuma saņēmēja vārdam un uzvārdam vai nosaukumam, un paziņots maksājumu pakalpojumu lietotājiem par visām konstatētajām neatbilstībām. Par tām jāpaziņo, pirms maksātājs noslēdz zibmaksājuma uzdevumu un pirms maksājumu pakalpojumu sniedzējs izpilda zibmaksājumu. Jebkurā gadījumā lietotāja ziņā ir izlemt, vai iesniegt maksājuma uzdevumu zibmaksājuma veikšanai.

Tas, ka lietotājs izmanto šādu pakalpojumu, neietekmē maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildību par zibmaksājuma neizpildi, nepareizu vai novēlotu izpildi, kā noteikts Otrās maksājumu pakalpojumu direktīvas 88. un 89. pantā.

MPS būtu jāpaziņo maksājumu pakalpojumu lietotājiem par visām konstatētajām neatbilstībām starp maksājuma saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un maksājumu konta identifikatoru, ko norādījis maksātājs, gan attiecībā uz iekšzemes, gan pārrobežu tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro. Šis priekšlikums neliedz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem piedāvāt šādu pakalpojumu arī attiecībā uz citu veidu kredīta pārvedumiem, nevis tikai tūlītējiem.

MPS var iekasēt samaksu par šāda pakalpojuma izmantošanu, un maksājumu pakalpojumu lietotājiem nav pienākuma to izmantot.

Prasība attieksies uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem eurozonā, sākot no 12 mēnešiem pēc stāšanās spēkā, un uz MPS ārpus eurozonas, kad būs pagājuši 36 mēneši pēc stāšanās spēkā. Šie termiņi ir pilnībā saskaņoti ar datumiem, kad jāstājas spēkā prasībai piedāvāt euro zibmaksājumu nosūtīšanas pakalpojumu.

Zibmaksājumu pārbaude attiecībā uz ES sankcijām (5.d pants)

Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem ir jāievēro saskaņota pieeja, lai ES sankcijas būtu iespējams piemērot bez dublēšanās, neefektivitātes un no tā izrietošas nesaskaņotības, ja MPS piemēro atšķirīgas pārbaudes procedūras. Saskaņotā pieeja attiecas uz konkrētiem sankciju veidiem, kas piemērojami atsevišķām personām un vienībām, t. i., uz prasību iesaldēt aktīvus un nedarīt līdzekļus vai saimnieciskos resursus pieejamus šādām personām un vienībām. Komisijas dienesti uztur šādu personu un vienību konsolidētu sarakstu³².

Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem tiek noteikts pienākums vismaz reizi dienā pārbaudīt, vai kāds no to klientiem nav sarakstā iekļauta persona vai vienība, uz kuru attiecas ES sankcijas, un jebkurā gadījumā tūlīt pēc tam, kad ir stājusies spēkā jebkura jauna vai grozīta iekļaušana sarakstā.

Saskaņota pieeja nodrošina MPS tik ļoti nepieciešamo juridisko noteiktību un tādējādi novērš nesaskaņotību, kas kavē euro zibmaksājumu efektīvu izpildi, vienlaikus neapdraudot sankciju pārbaudes vispārējo efektivitāti.

Ja maksātāja vai maksājuma saņēmēja MPS neveic prasīto pārbaudi un pēc tam ir iesaistīts zibmaksājuma izpildē attiecībā uz maksātāju vai maksājuma saņēmēju, uz kuru attiecas ES sankcijas, tas ir atbildīgs par visiem otram zibmaksājumā iesaistītajam MPS nodarītajiem finansiālajiem zaudējumiem, kas izriet no saskaņā ar ES sankciju regulām noteiktajiem sodiem. Šo prasību piemēros visiem MPS, uz kuriem attiecas 5.d pants, no brīža, kad pagājuši 6 mēneši pēc stāšanās spēkā.

Sankcijas (11. pants)

³¹ *IBAN* ir unikālais identifikators, kā definēts Otrās maksājumu pakalpojumu direktīvas 4. panta 33. punktā, un maksājumu konta identifikators, kā minēts Regulas (ES) Nr. 260/2012 5. pantā.

³² <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=lv>

Sankcijas par to, ka MPS neievēro šajā priekšlikumā ietvertās juridiskās prasības, ir dalībvalstu kompetencē. Sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Minimālie līmeņi sankcijām, ko valstu iestādes var piemērot par ES sankciju pienākumu neizpildi, ir noteikti *SEPA* regulas 11. panta jaunajā 1.b punktā. Dalībvalstīm ir jāpaziņo Komisijai par to jurisdikcijā piemērojamām sankcijām.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,**ar ko Regulas (ES) Nr. 260/2012 un (ES) 2021/1230 groza attiecībā uz tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu³³,ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu³⁴,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 260/2012³⁵ nodrošina pamatu vienotai euro maksājumu telpai (*SEPA*). Lai radītu labvēlīgus apstākļus lielākai konkurencei, jo īpaši maksājumiem mijiedarbības punktā, *SEPA* projekts būtu pastāvīgi jāatjaunina, lai atspoguļotu inovāciju un tirgus attīstību maksājumu jomā, veicinātu jaunu Savienības mēroga maksājumu produktu izstrādi un atvieglotu piekļuvi jauniem tirgus dalībniekiem.
- 2) 2017. gadā maksājumu pakalpojumu sniedzēji (MPS) Eiropas Maksājumu padomes aizgādībā vienojās par Savienības mēroga shēmu kredīta pārvedumu euro tūlītējai izpildei. Eiropas maksājumu nozares centieni nav izrādījušies pietiekami, lai nodrošinātu tūlītēju euro kredīta pārvedumu augstu izmantošanas rādītāju Savienības līmenī. Tikai plašs un straujš šīs izmantošanas pieaugums var nodrošināt pilnīgu tīkla efektu saistībā ar tūlītējiem euro kredīta pārvedumiem, radot labumu un ekonomiskās efektivitātes ieguvumus maksājumu pakalpojumu lietotājiem un pakalpojumu sniedzējiem, mazinot tirgus koncentrāciju, palielinot konkurenci un elektronisko maksājumu izvēli, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu maksājumiem mijiedarbības punktā.
- 3) Ar Regulu (ES) 260/2012 tika noteiktas tehniskās un darbības prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem euro. Tūlītēji kredīta pārvedumi euro ir salīdzinoši jauna euro kredīta pārvedumu kategorija, kas parādījās tirgū tikai pēc minētās regulas pieņemšanas. Tāpēc papildus vispārīgajām prasībām, ko piemēro

³³ OV C [...], [...], [...]. lpp.³⁴ OV C [...], [...], [...]. lpp.³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 260/2012 (2012. gada 14. marts), ar ko nosaka tehniskās un darbības prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem euro un groza Regulu (EK) Nr. 924/2009 (OV L 94, 30.3.2012., 22. lpp.).

visiem kredīta pārvedumiem, ir jāparedz īpašas prasības attiecībā uz tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro.

- 4) Jau ir pieņemti vai ierosināti vairāki valstu regulatīvie risinājumi, lai palielinātu tūlītēju euro kredīta pārvedumu izmantošanu, tostarp, stiprinot maksājumu pakalpojumu lietotāja aizsardzību pret risku nosūtīt maksājumu nepareizam saņēmējam vai precizējot no Savienības sankcijām izrietošo pienākumu izpildes procesu. Minētie valstu regulatīvie risinājumi rada iekšējā tirgus sadrumstalotības risku, tādējādi palielinot atbilstības nodrošināšanas izmaksas, jo regulatīvās prasības dažādās valstīs atšķiras, un apgrūtinot pārrobežu tūlītēju kredīta pārvedumu izpildi.
- 5) Pirms tūlītēju kredīta pārvedumu parādīšanās maksājumu pakalpojumu sniedzēji maksājumu darījumus parasti apvienoja un iepriekš noteiktos laikos iesniedza neliela apjoma maksājumu sistēmai tīrvērtes un norēķinu nolūkā. Tomēr neliela apjoma maksājumu sistēmās, ko pašlaik izmanto, lai apstrādātu tūlītējus kredīta pārvedumus euro, maksājumu darījumus iesniedz atsevišķi, apstrādā reāllaikā un visu diennakti. Lai to atspoguļotu, ir jāgroza “neliela apjoma maksājumu sistēmas” definīcija.
- 6) Priekšnoteikums šādu darījumu plašākai izmantošanai ir nodrošināt, ka visiem maksājumu pakalpojumu lietotājiem Savienībā ir iespēja dot maksājuma uzdevumus un saņemt tūlītējus kredīta pārvedumus euro. Pašlaik vismaz viena trešdaļa maksājumu pakalpojumu sniedzēju Savienībā nepiedāvā tūlītējus kredīta pārvedumus euro. Turklāt temps, kādā MPS saviem pakalpojumiem pievieno tūlītējus kredīta pārvedumus, pēdējos gados ir bijis pārāk lēns, un tas kavē Savienības iekšējā maksājumu tirgus turpmāku integrāciju. Tāpēc MPS vajadzētu būt pienākumam piedāvāt pakalpojumu, kas nodrošina tūlītēju euro kredīta pārvedumu nosūtīšanu un saņemšanu.
- 7) Lai izveidotu integrētu tirgu tūlītējiem euro kredīta pārvedumiem, ir svarīgi, lai šādi darījumi tiktu apstrādāti saskaņā ar kopīgiem noteikumiem un prasībām. Tūlītējs euro kredīta pārvedums ļauj ieskaitīt līdzekļus maksājuma saņēmēja kontā sekunžu laikā un visu diennakti. Tūlītēju kredīta pārvedumu raksturīga iezīme ir pieejamība visu diennakti katrā gada dienā. Tāpēc ir lietderīgi, ka tūlītēju kredīta pārvedumu definīcijā vajadzētu būt norādei uz īpašiem nosacījumiem, kuriem tiem būtu jāatbilst attiecībā uz maksājuma uzdevumu saņemšanas laiku, apstrādi, kreditēšanu un valutēšanas datuma noteikšanu.
- 8) Pastāv dažādas saskarnes, ar kuru starpniecību maksājumu pakalpojumu lietotāji var dot maksājuma uzdevumu kredīta pārvedumam euro, tostarp izmantojot tiešsaistes bankas pakalpojumus, mobilo lietotni, bankomātu, bankas filiālē vai pa tālruni. Lai nodrošinātu, ka visiem maksājumu pakalpojumu lietotājiem ir piekļuve tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro, nevajadzētu būt atšķirībām attiecībā uz saskarnēm, ar kuru starpniecību MPL var dot maksājuma uzdevumus tūlītēju un citu veidu kredīta pārveduma darījumiem. Turklāt, ja maksājumu pakalpojumu lietotājam ir iespējams iesniegt maksājumu pakalpojumu sniedzējam maksājuma uzdevumus par apvienotiem kredīta pārvedumiem, tādai pašai iespējai vajadzētu būt pieejamai arī attiecībā uz tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem vajadzētu būt iespējai piedāvāt visus maksājumu pakalpojumu lietotāju iniciētos kredīta pārvedumus euro valūtā kā tūlītējus pārvedumus pēc noklusējuma.
- 9) Nebūtu samērīgi noteikt maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm pienākumu piedāvāt tūlītēju euro kredīta pārvedumu nosūtīšanas un saņemšanas

pakalpojumu, jo šīs iestādes nevar tikt atzītas par dalībniecēm maksājumu sistēmā, kas noteikta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/26/EK³⁶. Tādējādi šīm iestādēm var būt grūtības piekļūt infrastruktūrai, kas nepieciešama, lai izpildītu tūlītējus kredīta pārvedumus. Tādēļ ir lietderīgi atbrīvot maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes no pienākuma piedāvāt tūlītēju euro kredīta pārvedumu nosūtīšanas un saņemšanas pakalpojumu.

- 10) Maksājumu pakalpojumu lietotāji ļoti jutīgi reaģē uz maksas līmeni par aizstājamām maksājumu metodēm. Tādējādi maksu līmenis var stimulēt tos izmantot konkrētu maksāšanas metodi vai arī atteikties no tās. Tajos valstu tirgos, kuros piemēro augstākas darījumu līmeņa maksas par tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro, salīdzinot ar maksām par citiem kredīta pārvedumiem euro, tūlītēju kredīta pārvedumu izmantošanas līmenis ir zems. Tas nav ļāvis sasniegt tūlītēju euro kredīta pārvedumu kritisko masu, kas ir nepieciešama, lai panāktu pilnīgu tīkla efektu gan uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, gan to lietotājiem. Tāpēc visu veidu maksām, ko piemēro maksātājiem un maksājumu saņēmējiem par tūlītēju euro kredīta pārvedumu izpildi, tostarp darījuma maksai vai fiksētas summas maksai, nevajadzētu pārsniegt šādas maksas, ko tam pašam MPL piemēro par atbilstošu veidu citiem euro kredīta pārvedumiem. Nosakot atbilstošus kredīta pārvedumu veidus, vajadzētu būt iespējai izmantot kritērijus, tostarp tādus kā MPL saskarne vai maksājuma iniciēšanai izmantotais maksājumu instruments, klienta statuss un attiecīgā gadījumā — vai maksājums ir iekšzemes vai pārrobežu maksājums.
- 11) Tūlītēju euro kredīta pārvedumu drošība ir būtiska, lai palielinātu MPL uzticēšanos šādiem pakalpojumiem un nodrošinātu to izmantošanu. Maksātāji, kas plāno nosūtīt kredīta pārvedumu konkrētam maksājuma saņēmējam, krāpšanas vai kļūdas rezultātā var norādīt maksājumu konta identifikatoru, kas neatbilst maksājuma saņēmēja kontam. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2366³⁷ vienīgais faktors, kas nosaka pareizu darījuma izpildi attiecībā uz maksājuma saņēmēju, ir unikālais identifikators, un MPS nav jāpārbauda maksājuma saņēmēja vārds un uzvārds vai nosaukums. Tūlītēju kredīta pārvedumu gadījumā maksātājam nav pietiekami daudz laika, lai konstatētu krāpšanu vai kļūdu un mēģinātu atgūt līdzekļus, pirms tie tiek ieskaitīti maksājuma saņēmēja kontā. Tāpēc MPS būtu jāpārbauda, vai nepastāv neatbilstība starp maksājuma saņēmēja unikālo identifikatoru un maksātāja norādīto maksājuma saņēmēja vārdu vai nosaukumu, un par visām šādām konstatētajām neatbilstībām jāinformē maksātājs, kas dod maksājuma uzdevumu tūlītējam euro kredīta pārvedumam. Lai izvairītos no nepamatotas nesaskaņotības vai kavēšanās darījuma tūlītējā apstrādē, maksātāja MPS būtu jāsniedz šāds paziņojums ne vēlāk kā dažu sekunžu laikā no brīža, kad maksātājs ir sniedzis informāciju par maksājuma saņēmēju. Lai maksātājs varētu izlemt, vai turpināt paredzēto darījumu, maksātāja MPS būtu jāsniedz šāds paziņojums, pirms maksātājs atļauj izpildīt darījumu.
- 12) Iespējamību, ka MPS konstatē neatbilstību, var palielināt maksājuma saņēmēja, uz kura kontu maksātājs vēlas veikt tūlītēju kredīta pārvedumu, vārda un uzvārda/nosaukuma noteikti atribūti — tostarp diakritisko zīmju vai dažādu iespējamu

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās (OV L 166, 11.6.1998., 45. lpp.).

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp.).

transliterāciju dažādos alfabētos lietojums, fizisku personu gadījumā atšķirības starp parasti lietotajiem vārdiem un tiem vārdiem, kas norādīti oficiālajos identifikācijas dokumentos, vai juridisku personu gadījumā atšķirības starp tirdzniecības nosaukumiem un juridiskajiem nosaukumiem. Lai izvairītos no nevajadzīgas nesaskaņotības tūlītēju euro kredīta pārvedumu apstrādē un atvieglotu maksātāja lēmumu par to, vai turpināt nodomāto darījumu, MPS būtu jānorāda šādas neatbilstības pakāpe, tostarp paziņojumā norādot “nav atbilstības” vai “tuva atbilstība”.

- 13) Ja tiek atļauts maksājumu darījums, kura gadījumā MPS ir konstatējis neatbilstību un ir paziņojis par to maksājumu pakalpojumu lietotājam, līdzekļi var tikt pārskaitīti nepareizam maksājuma saņēmējam. Šādos gadījumos MPS nevajadzētu būt atbildīgam par darījuma izpildi nepareizam maksājuma saņēmējam, kā noteikts Direktīvas (ES) 2015/2366 88. pantā. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāinformē maksājumu pakalpojumu lietotāji par to, kā viņu izvēle ignorēt konstatēto neatbilstību ietekmēs MPS atbildību un MPL tiesības atgūt savus līdzekļus. Maksājumu pakalpojumu lietotājiem vajadzētu būt iespējai atteikties no šā pakalpojuma izmantošanas jebkurā laikā, kamēr tie ir līgumattiecībās ar MPS. Pēc tam, kad MPL ir izvēlējušies atteikties no šā pakalpojuma, tiem vajadzētu būt iespējai atkal izvēlēties to izmantot.
- 14) Ir ļoti svarīgi, lai maksājumu pakalpojumu sniedzēji efektīvi pildītu savus pienākumus, kas izriet no Savienības sankcijām pret personām, struktūrām vai vienībām, uz kurām attiecas aktīvu iesaldēšana vai aizliegums līdzekļus vai saimnieciskos resursus tieši vai netieši darīt pieejamus tām vai to labā, atbilstīgi ierobežojošiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu (sarakstā iekļautas personas vai vienības). Tomēr Savienības tiesību aktos nav paredzēti noteikumi par procedūru vai instrumentiem, kas MPS jāizmanto, lai nodrošinātu šo pienākumu izpildi. Tādējādi MPS piemēro dažādas metodes, pamatojoties uz savu individuālo izvēli vai attiecīgo valsts iestāžu sniegtajiem norādījumiem. Prakses ievērot no Savienības sankcijām izrietošos pienākumus, pārbaudot katrā iekšzemes, vai pārrobežu kredīta pārveduma darījumā iesaistīto maksātāju un maksājuma saņēmēju, rezultāts ir tāds, ka ļoti liels skaits kredīta pārvedumu tiek atzīmēti kā tādi, kuros, iespējams, iesaistītas sarakstā iekļautas personas vai vienības. Tomēr attiecībā uz lielāko daļu šādu atzīmētu darījumu pēc pārbaudes izrādās, ka tajos nav iesaistīta neviena šāda persona vai vienība. Tūlītēju kredīta pārvedumu veida dēļ MPS īsā termiņā nav iespējams tūlīt pārbaudīt šādus atzīmētus darījumus, un līdz ar to tie tiek noraidīti. Minētā situācija maksājumu pakalpojumu sniedzējiem rada darbības problēmas piedāvāt maksājumu pakalpojumu lietotājiem tūlītējus kredīta pārvedumus uzticamā un paredzamā veidā visā Savienībā. Lai nodrošinātu lielāku juridisko noteiktību, padarītu efektīvākus MPS centienus izpildīt savus no Savienības sankcijām izrietošos pienākumus saistībā ar tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro un novērstu nevajadzīgus šķēršļus šādiem darījumiem, MPS būtu vismaz reizi dienā jāpārbauda, vai to MPL nav sarakstā iekļautas personas vai vienības, un vairs nebūtu jāpiemēro uz atsevišķiem darījumiem balstīta pārbaude.
- 15) Lai novērstu tūlītēju kredīta pārvedumu uzsākšanu no sarakstā iekļautām personām vai vienībām piederošiem maksājumu kontiem un nekavējoties iesaldētu uz šādiem kontiem nosūtītus līdzekļus, MPS būtu jāveic savu MPL pārbaudes iespējami drīz pēc tam, kad stājies spēkā jauns ierobežojošs pasākums, kas pieņemts saskaņā ar LESD 215. pantu un paredz aktīvu iesaldēšanu vai aizliegumu darīt pieejamus līdzekļus vai

saimnieciskos resursus, — tādējādi tiktu nodrošināts, ka MPS efektīvi pilda savus no Savienības sankcijām izrietošos pienākumus.

- 16) Ja viens MPS neveic savlaicīgas savu MPL pārbaudes, rezultāts varētu būt tāds, ka otrs MPS, kas iesaistīts tā paša tūlītējā kredīta pārveduma darījumā, neiesaldē sarakstā iekļautas personas vai vienības līdzekļus vai dara līdzekļus vai saimnieciskos resursus pieejamus šādai personai vai vienībai. Tādiem MPS, kuriem tiek piemērotas sankcijas par pienākumu nepildīšanu, kuri izriet no Savienības sankcijām, tāpēc, ka cits MPS nav laikus veicis MPL pārbaudi, no attiecīgā MPS būtu jāsaņem kompensācija par attiecīgajiem zaudējumiem.
- 17) Par šīs regulas pārkāpumiem būtu jāpiemēro sankcijas, ko nosaka dalībvalstu kompetentās iestādes. Šādām sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Lai veicinātu MPS un attiecīgo kompetento iestāžu savstarpēju uzticēšanos saskaņotas pieejas vienotai un rūpīgai īstenošanai attiecībā uz to MPS pienākumu izpildi, kuri izriet no Savienības sankcijām, ir jo īpaši lietderīgi visā Savienībā saskaņot minimālos līmeņus sodiem par MPS pārkāpumiem saistībā ar to pienākumu pārbaudīt, vai to MPL nav sankciju sarakstā iekļautas personas vai vienības.
- 18) MPS ir vajadzīgs pietiekami daudz laika, lai izpildītu šajā regulā noteiktos pienākumus. Tādēļ ir lietderīgi šos pienākumus ieviest pakāpeniski, ļaujot MPS efektīvāk izmantot savus resursus. Tāpēc pienākums piedāvāt tūlītēju euro kredīta pārvedumu nosūtīšanas pakalpojumu, būtu jāpiemēro vēlāk, pirms tam nosakot pienākumu piedāvāt tūlītēju euro kredīta pārvedumu saņemšanas pakalpojumu, jo no abiem pakalpojumiem tūlītēju kredīta pārvedumu nosūtīšanas pakalpojuma ieviešana parasti ir dārgāka un sarežģītāka un tāpēc tai ir vajadzīgs ilgāks laiks. Pakalpojums, ar kuru maksātājam paziņo par konstatētajām neatbilstībām starp maksājuma saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un maksājumu konta identifikatoru, attiecas tikai uz MPS, kas piedāvā tūlītēju kredīta pārvedumu nosūtīšanas pakalpojumu. Tāpēc pienākumu piedāvāt minēto pakalpojumu būtu jāsaņem vienlaikus ar pienākumu piedāvāt tūlītēju kredīta pārvedumu nosūtīšanas pakalpojumu. Pienākumi, kas saistīti ar maksām un saskaņotu procedūru, lai nodrošinātu no Savienības sankcijām izrietošo pienākumu izpildi, būtu jāpiemēro, tiklīdz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem stājas spēkā pienākums piedāvāt tūlītēju kredīta pārvedumu saņemšanas pakalpojumu. Lai maksājumi pakalpojumu sniedzēji, kas atrodas dalībvalstīs, kuru valūta nav euro, varētu efektīvi iedalīt resursus, kas vajadzīgi tūlītēju euro kredīta pārvedumu pakalpojuma ieviešanai, šajā regulā noteiktie pienākumi šādiem MPS būtu jāpiemēro no vēlāka datuma nekā tiem MPS, kas atrodas dalībvalstīs, kuru valūta ir euro, un dažādu pienākumu ieviešanai jāizmanto tāda pati pakāpeniska pieeja kā MPS, kas atrodas eurozonā.
- 19) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1230³⁸ 3. pantu maksa, ko par pārrobežu kredīta pārvedumiem euro piemēro MPS, kas atrodas dalībvalstī, kuras valūta nav euro, ir tāda pati kā maksa, ko minētais MPS piemēro par iekšzemes kredīta pārvedumiem attiecīgās dalībvalsts valūtā. Situācijās, kad šāds MPS piemēro augstākas maksas par iekšzemes tūlītējiem kredīta pārvedumiem valsts valūtā nekā par iekšzemes netūlītējiem kredīta pārvedumiem valsts valūtā un līdz ar to arī augstākas maksas nekā par pārrobežu netūlītējiem kredīta pārvedumiem euro, maksu līmenis, kas šādam MPS būtu jāpiemēro saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1230 3. pantu attiecībā uz

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1230 (2021. gada 14. jūlijs) par pārrobežu maksājumiem Savienībā (OV L 274, 30.7.2021., p. 20).

pārrobežu tūlītējiem euro kredīta pārvedumiem, būtu augstāks nekā maksas par pārrobežu euro kredīta pārvedumiem. Šādās situācijās, lai izvairītos no pretrunīgām prasībām un ņemot vērā galveno mērķi stimulēt maksājumu pakalpojumu sniedzējus piedāvāt tūlītējus euro kredīta pārvedumus, ir lietderīgi pieprasīt, lai maksas, ko piemēro maksātājiem un maksājumu saņēmējiem par pārrobežu tūlītējiem kredīta pārvedumiem euro, nepārsniegtu maksas, ko piemēro pārrobežu netūlītējiem kredīta pārvedumiem euro.

- 20) Tādēļ Regulas (ES) Nr. 260/2012 un (ES) 2021/1230 būtu attiecīgi jāgroza.
- 21) Jebkādai personas datu apstrādei saistībā ar tūlītēju kredīta pārvedumu nodrošināšanu vai pakalpojumu, ar ko atklāj un paziņo par neatbilstībām starp maksājuma saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un maksājumu konta identifikatoru, kā arī pārbaudei, vai MPL nav sankciju sarakstā iekļautas personas vai vienības, būtu jāatbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2016/679³⁹. Fizisku personu vārdu un uzvārdu un maksājumu kontu identifikatoru datu apstrāde ir samērīga un nepieciešama, lai novērstu krāpnieciskus darījumus, atklātu kļūdas un nodrošinātu atbilstību ierobežojošiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu, paredzot aktīvu iesaldēšanu vai aizliegumu darīt pieejamus līdzekļus vai saimnieciskos resursus.
- 22) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, nodrošināt nepieciešamos Savienības līmeņa vienotos noteikumus par pārrobežu tūlītējiem euro kredīta pārvedumiem un palielināt tūlītēju kredīta pārvedumu euro kopējo izmantošanas apjomu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo tās nevar noteikt pienākumus MPS, kuri atrodas citās dalībvalstīs, bet mēroga dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi tās mērķu sasniegšanai.
- 23) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725⁴⁰ 42. panta 1. punktu notika apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, un tas sniedza atzinumu 2022. gada [XX. XX]⁴¹,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) Nr. 260/2012 grozījumi

Regulu (ES) Nr. 260/2012 groza šādi:

- 1) regulas 2. pantu groza šādi:
 - a) pantā iekļauj šādu 1. a līdz 1. d punktu:

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti.

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39.–98. lpp.).

⁴¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

- “1.a) “tūlītējs kredīta pārvedums” ir kredīta pārvedums, kas atbilst visiem šiem nosacījumiem:
- a) šāda kredīta pārveduma maksājuma uzdevuma saņemšanas laiks ir brīdis, kad maksātājs uzdod savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam izpildīt minēto kredīta pārvedumu, neatkarīgi no dienas vai stundas;
 - b) maksātāja MPS nekavējoties apstrādā maksājuma uzdevumu šādam kredīta pārvedumam neatkarīgi no dienas vai stundas;
 - c) maksājuma saņēmēja maksājumu kontu kreditē ar pārskaitīto summu 10 sekunžu laikā pēc maksājuma uzdevuma saņemšanas;
 - d) maksājuma saņēmēja maksājumu konta kredīta valutēšanas datums ir tā pati diena, kurā maksājuma saņēmēja maksājumu konts ir kreditēts ar pārskaitīto summu;
- 1.b) “MPL saskarne” ir jebkura metode, ierīce vai procedūra, ar kuras palīdzību maksātājs var iesniegt savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam papīra vai elektronisku maksājuma uzdevumu kredīta pārvedumam, tostarp ar tiešsaistes bankas pakalpojuma, mobilās bankas lietotnes, bankomāta starpniecību vai jebkādā citā veidā maksājumu pakalpojumu sniedzēju telpās;
- 1.c) “maksājumu konta identifikators” ir unikāls identifikators, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366^{*1} 4. panta 33. punktā;
- 1.d) “sarakstā iekļautas personas vai vienības” ir fiziskas vai juridiskas personas, struktūras vai vienības, uz kurām attiecas aktīvu iesaldēšana vai aizliegums līdzekļus vai saimnieciskos resursus tieši vai netieši darīt pieejamus tām vai to labā, atbilstīgi ierobežojošiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu;

^{*1} Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp.).”;

- b) panta 22. punktu aizstāj ar šādu:

“22) “neliela apjoma maksājumu sistēma” ir maksājumu sistēma, kuras galvenais mērķis ir apstrādāt, savstarpēji ieskaitīt vai veikt norēķinus par kredīta pārvedumiem vai tiešā debeta maksājumiem, kuri galvenokārt aptver mazas summas, un šī sistēma nav liela apjoma maksājumu sistēma;”;

- 2) iekļauj šādu 5.a–5.d pantu:

“5.a pants

Tūlītēju kredīta pārvedumu darījumi

1. Maksājumu pakalpojumu sniedzēji, kas piedāvā saviem MPL maksājumu pakalpojumu kredīta pārvedumu nosūtīšanai un saņemšanai, piedāvā visiem saviem

MPL arī maksājumu pakalpojumu tūlītēju kredīta pārvedumu nosūtīšanai un saņemšanai.

Tomēr šo punktu nepiemēro elektroniskās naudas iestādēm, kas definētas Direktīvas 2009/110/EK 2. panta 1. punktā, un maksājumu iestādēm, kas definētas Direktīvas (ES) 2015/2366 4. panta 4. punktā.

2. Veicot tūlītējus kredīta pārvedumus, MPS papildus 5. pantā noteiktajām prasībām ievēro šādas prasības:

- a) tie nodrošina, ka maksātāji var dot maksājuma uzdevumu tūlītējam kredīta pārvedumam, izmantojot tās pašas MPL saskarnes, ar kuru starpniecību minētie maksātāji var dot maksājuma uzdevumu citiem kredīta pārvedumiem;
- b) pēc tūlītēja kredīta pārveduma maksājuma uzdevuma saņemšanas tie nekavējoties pārbauda, vai ir izpildīti visi maksājuma apstrādei nepieciešamie nosacījumi un vai ir pieejami vajadzīgie līdzekļi, rezervē summu maksātāja kontā un tūlīt maksājumu nosūta maksājuma saņēmēja MPS;
- c) tie nodrošina, ka visi to uzturētie maksājumu konti ir pieejami tūlītēju kredīta pārvedumu veikšanai 24 stundas diennaktī un jebkurā kalendārajā dienā;
- d) pēc tūlītēja kredīta pārveduma saņemšanas tie nekavējoties dara minētā darījuma summu pieejamu maksājuma saņēmēja maksājumu kontā.

3. Nodrošinot tūlītējus euro kredīta pārvedumus, MPS piedāvā saviem MPL iespēju iesniegt vairākus apvienotus maksājuma uzdevumus, ja tie šo iespēju saviem MPL piedāvā attiecībā uz cita veida kredīta pārvedumiem.

4. Šā panta 1. punktā minētie MPS, kas atrodas dalībvalstī, kuras valūta ir euro, līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 6 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas] piedāvā MPL pakalpojumu — iespēju saņemt tūlītējus kredīta pārvedumus euro un līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 12 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas] piedāvā MPL pakalpojumu — iespēju nosūtīt tūlītējus kredīta pārvedumus euro.

Šā panta 1. punktā minētie MPS, kas atrodas dalībvalstī, kuras valūta nav euro, līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 30 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas] piedāvā MPL pakalpojumu — iespēju saņemt tūlītējus kredīta pārvedumus euro un līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 36 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas] piedāvā MPL pakalpojumu — iespēju nosūtīt tūlītējus kredīta pārvedumus euro.

5.b pants

Maksas par tūlītējiem kredīta pārvedumiem

1. Jebkura maksa, ko MPS piemēro maksātājiem un maksājumu saņēmējiem par tūlītēju euro kredīta pārvedumu nosūtīšanas un saņemšanas darījumiem, nav augstāka par maksām, ko attiecīgais MPS piemēro par citu atbilstošu euro kredīta pārveduma nosūtīšanas un saņemšanas darījumiem.

2. MPS, kas atrodas dalībvalstī, kuras valūta ir euro, nodrošina atbilstību šim pantam līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 6 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas].

MPS, kas atrodas dalībvalstī, kuras valūta nav euro, nodrošina atbilstību šim pantam līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 30 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas].

5.c pants

Neatbilstības starp maksājuma saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un maksājumu konta identifikatoru tūlītēju kredīta pārvedumu gadījumā

1. Maksātāja MPS attiecībā uz tūlītēju kredīta pārvedumu pārbauda, vai maksātāja norādītais maksājumu konta identifikators un maksājuma saņēmēja vārds un uzvārds vai nosaukums savstarpēji atbilst. Ja tie neatbilst, attiecīgais MPS paziņo maksātājam par visām konstatētajām neatbilstībām un katras šādas neatbilstības pakāpi.

MPS šo pakalpojumu sniedz tūlīt pēc tam, kad maksātājs ir norādījis savam MPS maksājuma saņēmēja maksājumu konta identifikatoru un maksājuma saņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu un pirms maksātājam tiek piedāvāta iespēja atļaut tūlītēju kredīta pārvedumu.

2. MPS nodrošina, ka neatbilstības atklāšana un paziņošana, kā minēts 1. punktā, neliedz maksātājiem atļaut attiecīgo tūlītējo kredīta pārvedumu.

3. MPS nodrošina, ka MPL ir tiesības atteikties no 1. punktā minētā pakalpojuma saņemšanas, un informē savus MPL par līdzekļiem, kas paredzēti, lai paziņotu par šādu atteikšanās tiesību izmantošanu.

MPS arī nodrošina, ka MPL, kas ir izvēlējušies atteikties no 1. punktā minētā pakalpojuma saņemšanas, ir tiesības izvēlēties saņemt šo pakalpojumu.

4. MPS informē savus MPL par iespēju, ka tad, ja tie atļauj darījumu, neraugoties uz konstatēto un paziņoto neatbilstību, vai atsakās no 1. punktā minētā pakalpojuma saņemšanas, līdzekļi var tikt pārskaitīti uz maksātāja norādītu maksājumu kontu, kas nav maksājuma saņēmēja turējumā. MPS šo informāciju sniedz vienlaikus ar 1. punktā minēto paziņojumu par neatbilstībām vai tad, kad MPL atsakās no 1. punktā minētā pakalpojuma saņemšanas.

5. Šā panta 1. punktā minēto pakalpojumu sniedz maksātājam neatkarīgi no MPL saskarnes, ko maksātājs izmanto, lai dotu maksājuma uzdevumu tūlītējam kredīta pārvedumam.

6. MPS, kas atrodas dalībvalstī, kuras valūta ir euro, nodrošina atbilstību šim pantam līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 12 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas].

MPS, kas atrodas dalībvalstī, kuras valūta nav euro, nodrošina atbilstību šim pantam līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 36 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas].

5.d pants

MPL pārbaude saistībā ar Savienības sankcijām tūlītēju kredīta pārvedumu gadījumā

1. MPS, kas izpilda tūlītējus kredīta pārvedumus, pārbauda, vai kāds no to MPL nav sarakstā iekļauta persona vai vienība.

MPS šādas pārbaudes veic tūlīt pēc tam, kad ir stājušies spēkā jebkādi jauni vai grozīti ierobežojošie pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu un paredz aktīvu iesaldēšanu vai aizliegumu darīt pieejamus līdzekļus vai saimnieciskos resursus, un vismaz reizi kalendārajā dienā.

2. Tūlītēja kredīta pārveduma izpildes laikā maksātāja MPS un maksājuma saņēmēja MPS, kas iesaistīti šāda pārveduma izpildē, papildus 1. punktā minēto pārbaudu

veikšanai nepārbauda, vai maksātājs vai maksājuma saņēmējs, kuru maksājumu konti tiek izmantoti minētā tūlītējā kredīta pārveduma izpildei, nav sarakstā iekļautas personas vai vienības.

3. MPS, kas nav veicis 1. punktā minētās pārbaudes un izpilda tūlītēju kredīta pārvedumu, kura dēļ cits MPS, kas iesaistīts minētā tūlītējā kredīta darījuma izpildē, neiesaldē sarakstā iekļauto personu vai vienību aktīvus vai dara šādām personām vai vienībām pieejamus līdzekļus vai saimnieciskos resursus, kompensē finansiālo kaitējumu, kas nodarīts citam MPS un kas izriet no sankcijām, kuras šim citam MPS piemērotas saskaņā ar ierobežojošiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu, paredzot aktīvu iesaldēšanu vai aizliegumu darīt pieejamus līdzekļus vai saimnieciskos resursus.

4. MPS nodrošina atbilstību šim pantam līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 6 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas].”;

3) regulas 11. pantā iekļauj šādu 1.a un 1.b punktu:

“1.a Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 4 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas] paredz noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par 5.a līdz 5.d panta pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Šādas sankcijas ir efektīvas, samērīgas un atturošas.

Dalībvalstis līdz... [PB: lūgums ievietot datumu = 8 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas] paziņo Komisijai par šādiem noteikumiem un pasākumiem un nekavējoties paziņo tai par turpmākiem grozījumiem, kas tos skar.

1.b Dalībvalstis nodrošina, ka starp sankcijām, kas piemērojamas par 5.d panta pārkāpumiem, ir šādas:

- a) juridiskas personas gadījumā — administratīvie naudas sodi ne mazāk kā 10 % apmērā no minētās juridiskās personas kopējā neto apgrozījuma iepriekšējā grāmatvedības gadā;
- b) fiziskas personas gadījumā — administratīvie naudas sodi vismaz 5 000 000 EUR apmērā vai dalībvalstīs, kuru valūta nav euro, atbilstošā vērtība valsts valūtā ... [PB: lūgums ievietot šīs regulas spēkā stāšanās dienas datumu].

Piemērojot a) apakšpunktu, ja juridiskā persona ir meitasuzņēmums mātesuzņēmumam, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES^{*2} 2. panta 9. punktā, vai jebkuram uzņēmumam, kam faktiski ir dominējoša ietekme uz minēto juridisko personu, attiecīgais apgrozījums ir apgrozījums, kas izriet no galvenā mātesuzņēmuma konsolidētajiem pārskatiem iepriekšējā grāmatvedības gadā.

^{*2} Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).”

2. pants
Regulas (ES) 2021/1230 grozījums

Regulas (ES) 2021/1230 3. pantam pievieno šādu 5. punktu:

“5. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja Regulas (ES) Nr. 260/2012 5.b panta 1. punkts prasītu maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kas atrodas dalībvalstī, kuras valūta nav euro, par tūlītēju kredīta pārvedumu iekasēt maksu, kas būtu zemāka par maksu, kuru par to pašu pārvedumu iekasētu, ja tiktu piemērots šā panta 1. punkts.

Šā punkta pirmās daļas vajadzībām tūlītējs kredīta pārvedums ir tūlītējs kredīta pārvedums, kas definēts Regulas (ES) Nr. 260/2012 2. panta 1.a punktā, kurš ir pārrobežu pārvedums un ir euro valūtā.”

3. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*